

Taalvariatie voor de brugklas

Jongerentaal

LES 2

STANDAARDNEDERLANDS EN DIALECT

Vandaag

- Kennisquiz formeel en informeel taalgebruik
- Bespreken e-mails (formeel en informeel)
- Standaardnederlands en dialect
 - Tekst dialecten
 - Opdracht dialecten
- Volgende les

Kennisquiz formeel en informeel taalgebruik

<https://play.kahoot.it/#/k/845f924b-8ea3-4708-a478-a0ba67e525b7>

Formele e-mails

1.

2.

3.

Formele e-mails

- Hoe ziet de indeling van een e-mail er ook alweer uit?
- Hebben alle e-mails de juiste indeling? Zo nee, wat klopt er niet of ontbreekt er?
- Welke formele woorden en/of woordconstructies vallen je op? Noteer dit per e-mail.
- Zijn er nog andere dingen die je opvallen?
- Wat zijn de overeenkomsten tussen de drie e-mails?
- Wat zijn de verschillen tussen de drie e-mails?

Formele e-mails

Conclusie:

Formele e-mails kunnen van elkaar verschillen. Dit komt doordat er variaties van het Nederlands zijn. De ene variant is niet per se beter dan de andere. Dat is vaak afhankelijk van de situatie waarin de taal wordt gebruikt, ook wel het register genoemd.

Bovendien verandert taal ook altijd een beetje door de jaren heen. Hierdoor zijn er verschillende manieren om iets met woorden te kunnen zeggen of schrijven.

Informe e-mails

1.

2.

3.

Informele e-mails

- Klopt de indeling van de e-mails?
- Hoe vind je het als de e-mail aan de docent op deze manier wordt geschreven?

Informele e-mails

Conclusie:

Ook informele e-mails kunnen van elkaar verschillen. Met andere woorden kun je hetzelfde zeggen. Ook hier zie je dus weer de variaties van het Nederlands terug. Dit valt ook weer te koppelen aan de verschillende registers; in verschillende situaties worden verschillende varianten van de taal gebruikt.

Standaardnederlands en dialect

Je hebt inmiddels geleerd dat het van de situatie afhangt of je formele of informele taal in je e-mail gebruikt. (Is het een onbekende persoon? / Heeft de persoon een hogere status dan jij? / Is het een situatie waaraan bepaalde (taal)regels gebonden zijn?)

Over het algemeen kunnen we zeggen dat het Standaardnederlands de taal is die op school wordt geleerd en die in de media wordt gebruikt. Vroeger werd dit het Algemeen Beschaafd Nederlands genoemd, oftewel ABN. Er zijn allerlei varianten zichtbaar van het Standaardnederlands. Denk bijvoorbeeld aan de verschillende dialecten. In Twente spreken de mensen een heel ander dialect dan in Zuid-Limburg. Luister maar eens op http://www.meertens.knaw.nl/projecten/sprekende_kaart/svg/. Hier vind je ook dialecten van andere gebieden in Nederland.

di·a·lect (*het; o; meervoud: dialecten*)

1 in een bep. streek gesproken taal, afwijkend van de standaardtaal; = streektaal (Van Dale, 2017)

Tekst dialecten

Ga naar de [online leeromgeving](#) en open de tekst. Lees de tekst en beantwoord de vragen. Je mag met je buurman of buurvrouw samenwerken.

Opdracht dialecten

Per groepje gaan jullie een klein onderzoekje doen naar een dialect. Het dialect dat jullie gaan onderzoeken, wordt door de docent aan jullie toegewezen.

Beschrijf wie het dialect spreken. Zoek informatie over de grammatica en woorden die er worden gebruikt. Noem ongeveer drie tot vijf dingen die opvallen in het dialect en geef hier ook een voorbeeld bij. Zoek als laatst een kort (stukje van een) filmpje of radio-fragment op waarbij er in het dialect wordt gesproken. Kunnen jullie het verstaan? Zo ja, waar gaat het over? Beschrijf wat jullie opvalt.

Beantwoord ook de onderstaande drie vragen:

Wanneer denken jullie dat mensen dialect spreken en wanneer Standaardnederlands? Welke voordelen heeft het spreken van een dialect, denken jullie? Hoe denken jullie dat het zou zijn als iedereen alleen nog maar Standaardnederlands zou schrijven en spreken?

Schrijf alles op in een klein gezamenlijk verslagje van maximaal 1,5 a4. Beschrijf ook hoe jullie het onderzoekje hebben aangepakt en welke bronnen jullie hebben gebruikt en waarom. Lever dit voor **[datum]** in via de [online leeromgeving](#). Vergeet niet de link naar het fragment in jullie verslag te vermelden!

Wat hebben we vandaag geleerd?

Volgende les

Jongerentaal als groepstaal

<http://taalschrift.org/reportage/005219.html>